

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 256 - לראש השנה תשפ"ז

ביאורים לקריאת התורה ביום א' דר"ה - לידת יצחק

מדוע 'יצחק' ולא 'צחק'?

מאחורי הקלעים של משתה יצחק

וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתֶּה גָדוֹל בַּיּוֹם
הַגָּמֵל אֶת יִצְחָק (בראשית כא, ח)

(בראשית כא, ג)

מדוע הצטוו לקרוא לבנו דווקא
'יצחק' (עתיד), ולא 'צחק' (עבר),
ע"ש השמחה שכבר התרחשה?

מדוע הוגדר המשתה כ'מִשְׁתֶּה גָדוֹל'?

רבנו בחיי מבאר שתואר המשתה כ"גדול"
מעיד על האורחים שפקדו אותו, "גדולי
הארץ". מעמדו המרומם של אברהם גרמו
למלכים ולכל נכבדי תבל לנהור לאוהלו,
כדי לחלוק לו כבוד ולהתרגש עמו מהנס
הגדול של הולדת יצחק לעת זקנה.
האירוע היה רב משתתפים, עד שהתורה
בחרה שלא למנות את שמות כל
הנכבדים מרוב כמותם וגודל המעמד.

המבט החינוכי של שרה אמנו

וַיִּתְּרָא שָׂרָה אֶת בֶּן הָגֵר הַמִּצְרִית
אֲשֶׁר יָלְדָה לְאַבְרָהָם מִצְחָק (כא, ט)

מדוע האריכה התורה בתיאור מפורט,
ולא נקטה בפשטות בשמו 'ישמעאל'?

הרמב"ן מבאר שהתורה הציגה דרך מבטה
העמוק של שרה, שראתה לא רק נער מקל
ראש, אלא את שורש הנהגתו: היותו "בן
הגר המצרית", שמנהגי בית אמו השפיעו
עליו. מתוך דאגה לחינוך יצחק הבחינה
שרה שלא ראוי שכן השפחה ינהג בקלות
ראש במחיצת בנה. מסיבה זו גם בפסוק
הבא אמרה לאברהם: 'גֵּרֶשׁ הָאִמָּה הַזֹּאת
וְאֶת בְּנָהּ כִּי לֹא יִירָשׁ בֶּן הָאִמָּה', ולא נקטה
בשמותיהם, להדגיש את הפער הרוחני.

מבאר ה'חתם סופר' שיום לידת יצחק
היה יום רצון ושמחה, שבו פקד הקב"ה
עקרות רבות. אולם, גודל הבשורה נודע
רק כעבור תשעה חודשים, כשאותן נשים
ילדו. הן חישבו למפרע את יום הריון,
והיה זה ביום לידת יצחק. לפיכך נקרא
שמו 'יצחק' בלשון עתיד, לרמז שהשמחה
והצחוק שהביאה נשמתו לעולם עתידים
להתגלות ולהדהד רק בהמשך. וזה דיוק
דברי שרה "כָּל הַשְּׁמֵעַ יִצְחָק לִי", בעתיד,
לכשיתברר עומק הנס והשפע שנמשך
ממנו.

השם 'יצחק' מלמדנו ששמחה יהודית
אמיתית אינה חוויה חולפת של העבר,
אלא אור מתמשך שפירותיו צומחים
בחשאי ומאירים את העתיד.

מעוניינים ברעיונות
חינוכיים מפרשת
השבוע?

שלחו את המילה

'רעיון' למייל

Office@shaalti.co.il

או לחצו כאן

ביאורים לקריאת התורה ביום ב' דר"ה - עקידת יצחק

גבורת האב מול מסירות הבן

וַיֹּאמֶר יִצְחָק... הֲנֵה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים
וְאֵיהֶם הִשָּׂה לְעֹלָה (כב, ז)

מדוע העקידה נחשבה כניסיון של אברהם, והרי יצחק היה בן 37 ומסר את נפשו מרצונו?

רבנו בחיי מבאר שעיקר הניסיון הוטל על כתפי אברהם. הקושי העצום היה **הציווי הישיר שנמסר לאב, לעקוד במו ידיו את בנו יחידו ואהובו**, מעשה הנוגד כל רגש אב וטבע אנושי. יצחק אמנם גילה גבורת נפש כשהתמסר למעמד, אך לא נצטווה על כך ישירות מפי הגבורה, אלא שמע זאת מאביו. המבחן של ביצוע המעשה הלכה למעשה נותר מנת חלקו של אברהם. הוא זה שקיבל את הציווי הישיר והתמודד עם המאבק הנורא מכל – הקרבת בנו יחידו מתוך אהבת הבורא.

דגל של אמונה

עֲתָה יֵדְעָתִי כִּי יֵרָא אֱלֹהִים אֶתָּה

(כב, יב)

וכי לא ידע הקב"ה עד כה שהוא ירא אלקים? מה התחדש כעת?

ה'כלי יקר' מבאר שהמילה "יֵדְעָתִי" אינה מתייחסת לידיעת הבורא, אלא משמעה: **'הוֹדְעָתִי'**. תכליתו העיקרית של הניסיון מלשון 'נִס' – דגל מורם ונישא – היתה **לפרסם ולגלות לכל העולם את צדקתו ויראת השמים העילאית של אברהם**. הקב"ה אמנם ידע תמיד את מסירותו של אברהם, אך רק לאחר שעמד בפועל במבחן הקשה מכל, הגיעה העת לפרסם זאת בעולם, למען יראו כולם את גבורת האמונה ויכירו בגדולת יראת ה'.

לכל מנויי העלון ולכל קוראינו
שלוחה ברכת שנה טובה
כתיבה וחתימה טובה

סוד הניסיון בעקידת יצחק

וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם (כב, א)

מדוע רק בניסיון זה, העשירי כותבת התורה 'וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת...', בשונה מכל תשעת הניסיונות שקדמו לו?

רבנו בחיי מבאר שניסיון זה **חרג לחלוטין מגדרי ההיגיון האנושי**. לאחר מאה שנות ציפיה, זכה אברהם לחבוק בן יחיד. ולאחר 37 שנים התבקש להקריבו במו ידיו.

גדולתו התבטאה בכך שלא פעל בסערת רגשות, אלא ביישוב הדעת מוחלט, ואהבת ה' שגברה על כל רגש טבעי. ניסיון שכזה, המלמד על שיא דרגת אהבת הקב"ה, ראוי היה לפרסום מיוחד לדורות.

העקידה אינה רק מבחן של ציות, אלא **"דגל" של אמונה מרוממת**: שיא רוחני שבו אהבת ה' גוברת על כל רגש טבעי, מתוך מסירות נפש המאירה לכל הדורות.

רוצים להיערך עם רעיונות ודברי תורה
לראש השנה? לחצו כאן

בצניעות אל הפסגה

וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו שְׁבוּ לָכֶם
פֶּה עִם הַחֲמוֹר (לא, יח)

מדוע אמר לנעריהם להישאר עם החמור למרגלות ההר ולא העלה אותם עמו?

האברבנאל מבאר שהעליה לפסגת ההר היתה תלולה וקשה, ללא שביל סלול, המאפשר מעבר לבהמה (ולכן הועמסו עצי העולה על יצחק). אברהם הסביר לנעריהם שלא ניתן להפקיר את החמור לבד, מחשש שייטרף בידי חיות רעות, ולכן עליהם להישאר ולשמור עליו. בנימוק טבעי זה מנע אברהם שאלות מיותרות והסווה את כוונת העקידה, תוך שהוא מגלה אחריות מופלאה לכל פרט ולמניעת צער מבעלי חיים, אפילו בשעה כה גורלית.